

تعریف:

تمامی سیستم های بدن بر اثر نارسایی مزمن کلیه دچار آسیب شده و عوارض ناشی از آسیب آنها خود را به صورت علائم بالینی نشان می دهد. البته یک بیمار مبتلا به نارسایی مزمن کلیه ممکن است همه این علائم را نداشته باشد.

ظاهر شدن علائم بالینی در یک بیمار به میزان شدت نارسایی مزمن کلیه در او بستگی دارد. بعضی از بیماران که در مراحل اولیه قرار دارند، ممکن است بدون علامت باشند و تنها از روی آزمایشها متوجه نارسایی کلیه در آنان بشویم، در حالی که بیماران مبتلا به نارسایی پیشرفته کلیه، تقریباً تمام علائم بالینی را دارند. یکی از علائم و عوارض دستگاه استخوان و عضلات در جریان نارسایی مزمن کلیه ایجاد حمله نقرس است. علت حمله حاد نقرس، افزایش اسید اوریک خون می باشد که کلیه ها توانایی دفع آن را ندارند. بیماری نارسایی مزمن کلیوی یک بیماری پیشرونده و غیر قابل برگشت است که در آن بدن توانایی حفظ و تعادل مایع و الکترولیت را از دست می دهد. عوامل ایجاد کننده: (۱) قند خون (دیابت) (۲) فشار خون (۳) التهاب کلیه (۴) گرفتگی مجاری ادراری (۵) مشکلات عروقی (۶) عفونت ها (۷) داروها (۸) سموم

علائم بالینی: علائم نارسایی مزمن کلیه

- دستگاه قلب و عروق: تنگی نفس، فشار خون بالا و بیماری قلبی زودرس
- دستگاه استخوانی - عضلانی: ضعف عضلانی، دردهای استخوانی و ایجاد نقرس

- دستگاه عصبی: گزگز و مور مور دستها و پاها، بی خوابی، بی حالی، حملات تشنج و اختلال هوشیاری
- دستگاه گوارش: بی اشتها، تهوع، استفراغ، بوی بد دهان و خونریزی گوارشی
- دستگاه خون ساز: کم خونی، خونریزی و ضعف سیستم ایمنی بدن
- دستگاه غدد داخلی: پرکاری غده پاراتیروئید، قطع قاعدگی، ناتوانی جنسی، ناباروری و زیاد شدن چربی های خون
- دستگاه تنفس: تنگی نفس و احتقان ریوی
- پوست: خارش و رنگ پریدگی
روش های تشخیصی: (۱) گرفتن ادرار ۲۴ ساعته (۲) بررسی آنزیم های کلیه (۳) علائم بالینی (۴) سی تی اسکن

درمان:

(۱) درمان دارویی: داروهای ضد تشنج، پایین آورنده فشارخون، مکمل آهن، داروهای قلبی

(۲) درمان تغذیه ای: محدود کردن نمک و پتاسیم، مصرف دقیق و تنظیم شده پروتئین، مصرف کالری و ویتامین به مقدار زیاد
(۳) دیالیز
(۴) پیوند کلیه

توصیه های پزشکی:

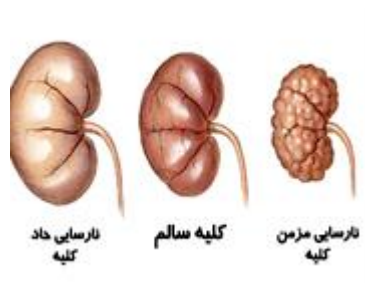
- مصرف غذاهای پر پروتئین (تخم مرغ، گوشت و ...)
- مصرف غذاهایی با کالری و ویتامین بالا ،
- مصرف مکمل های کلسیم و ویتامین D.
- مکمل آهن
- در صورت داشتن هرگونه از علائم گفته شده بالا به پزشک مراجعه کنید
- در صورت دیالیز شدن، به موقع برای انجام دیالیز مراجعه کنید

دفتری

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

نارسایی مزمن کلیه و مراحل انتهایی نارسایی کلیه

PT-HO-159

تهیه کننده: اشرف مصعاریزاده (کاشتاس) ارشد NICU

استاد علمی: دکتر قنبر علی رئیس جلالی فوق تخصص

نفرولوژی

سال ۱۳۹۴

مراحل انتهایی نارسایی کلیه با گذشت زمان نارسایی مزمن کلیوی پیشرفت خواهد نمود تا به مراحل انتهایی برسد و هیچ اقدامی نمی تواند در دراز مدت مانع از آن شود. در این حالت کلیه قادر به عملکرد درست خود نبوده و تنها راه درمان دیالیز یا پیوند کلیه است.

معمولاً سعی می شود تا حد ممکن بصورت محافظه کارانه عوارض جانبی و عاظم درمان شود. زیرا دیالیز یا پیوند دارای عوارض خاص خود خواهند بود اما گاهی می رسد که باید سود و زیان را در نظر گرفت و از این روشهای درمانی استفاده نمود. دیالیز خود انواع مختلف دارد که می توان بر اساس عوامل مختلفی بهترین نوع آنها را انتخاب نمود. این انتخاب باید توسط پزشک انجام شود.

منبع:

1. پرستاری داخلی و جراحی برونر و سوارث ۲۰۰۹
2. Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, Cheever KH. Brunner & suddarth's textbook of medical-surgical nursing. 12th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins;2010.

- در صورت دیدن عوارض دیالیز (کاهش فشارخون، تهوع و استفراغ، درد قفسه سینه، تشنج) حتماً به پزشک مراجعه کنید
- پیشگیری:**
- معمولاً پیشگیری از بروز نارسایی کلیه غیر ممکن است اما می توان شانس بروز را کاهش داد که می توان اقدامات زیر را بدین منظور انجام داد:
- از مصرف الکل یا داروهای خاص اجتناب ورزید و سعی کنید با موادی نظیر فلزات سنگین، حلالها یا سایر مواد سمی کمتر تماس داشته باشید.
  - در صورت وجود بیماری مزمن حتماً بطور دقیق به توصیه های پزشک خود عمل کنید.
  - اگر مبتلا به نارسایی مزمن کلیه هستید و قصد بارداری دارید، حتماً با پزشک خود مشورت نموده و از مسائل مربوط به این دوران آگاه شوید و اگر هم حامله هستید حتماً تحت مراقبتهای ویژه پزشک خود باشید
  - جلوگیری از پیشرفت نارسایی مزمن کلیه با کنترل دقیق فشار خون، کنترل دقیق قند خون، کنترل مناسب چربی های خون، پرهیز از مواد مضر برای کلیه ها، قطع سیگار و استفاده از داروهای خانواده کاپتوپریل
  - شناسایی عوامل نارسایی مزمن کلیه و درمان آنها؛ مثل درمان برگشت ادرار از مثانه به کلیه ها و درمان بیماریهای کلیوی
  - شناسایی و درمان علایم و عوارض نارسایی مزمن کلیه که شامل درمان خارش پوست و درمان خونریزی هاست
  - آماده کردن بیمار از نظر روحی برای مرحله انتهایی نارسایی مزمن کلیه و استفاده از اقدامات جایگزینی مثل دیالیز یا پیوند کلیه